

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ

Α. Φλωρόπουλου

για μαθητές με απαιτήσεις

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Δευτέρα 22 Ιουλίου 2024

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Άριστοτέλης, Μετά τὰ φυσικά, Α2, 982b12-28

Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν οἱ ἄνθρωποι καὶ νῦν καὶ τὸ πρῶτον ἤρξαντο φιλοσοφεῖν, ἐξ ἀρχῆς μὲν τὰ πρόχειρα τῶν ἀτόπων θαυμάσαντες, εἷτα κατὰ μικρὸν οὕτω προϊόντες καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες, οἷον περὶ τε τῶν τῆς σελήνης παθημάτων καὶ τῶν περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὰ ἄστρα καὶ περὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως. Ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων οἶεται ἀγνοεῖν (διὸ καὶ ὁ φιλόμυθος φιλόσοφος πῶς ἐστίν· ὁ γὰρ μῦθος σύγκειται ἐκ θαυμασίων)· ὥστ' εἶπερ διὰ τὸ φεύγειν τὴν ἄγνοιαν ἐφιλοσόφησαν, φανερόν ὅτι διὰ τὸ εἰδέναι τὸ ἐπίστασθαι ἐδίωκον καὶ οὐ χρήσεώς τινος ἔνεκεν. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτὸ τὸ συμβεβηκός· σχεδὸν γὰρ πάντων ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν πρὸς ῥαστώνην καὶ διαγωγὴν ἢ τοιαύτη φρόνησις ἤρξατο ζητεῖσθαι. Δῆλον οὖν ὡς δι' οὐδεμίαν αὐτὴν ζητοῦμεν χρεῖαν ἑτέραν, ἀλλ' ὥσπερ ἄνθρωπος, φαμέν, ἐλεύθερος ὁ αὐτοῦ ἔνεκα καὶ μὴ ἄλλου ὦν, οὕτω καὶ αὐτὴν ὡς μόνην οὔσαν ἐλευθέραν τῶν ἐπιστημῶν· μόνη γὰρ αὕτη αὐτῆς ἔνεκέν ἐστιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Κατά τον Αριστοτέλη ο άνθρωπος στην αρχή θεώρησε άξια θαυμασμού ζητήματα, όπως αυτό της δημιουργίας του σύμπαντος.

2. Όποιος ασχολείται με τη φιλοσοφία, αγαπά και τους μύθους.

3. Η ικανοποίηση των βασικών αναγκών της καθημερινότητας αποτελεί προϋπόθεση για τη στροφή του ανθρώπου στη φιλοσοφική δραστηριότητα.

β. «καὶ περὶ τῶν μειζόνων διαπορήσαντες»: Ποια είναι τα πιο σημαντικά πράγματα για τα οποία άρχισαν να προβληματίζονται οι άνθρωποι; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B1. Σύμφωνα με το απόσπασμα «**Διὰ γὰρ τὸ θαυμάζειν ...οἷται ἀγνοεῖν**» ποιο ήταν το αρχικό αναγκαστικό αίτιο που οδήγησε στην φιλοσοφία σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, τότε τοποθετείται χρονικά και πού οδηγεί τον άνθρωπο;

Μονάδες 10

B2. ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ, 324ά.

Εισαγωγικό σημείωμα: Ο σοφιστής Πρωταγόρας στον διάλογό του με τον Σωκράτη χρησιμοποίησε τον μύθο για να δείξει ότι η «η αρετή του πολίτη» ενυπάρχει ως δυνατότητα σε όλους, αφού η αιδώς και η δίκη δόθηκαν σε όλους σύμφωνα με τον μύθο. Όμως είναι απαραίτητη η διδασκαλία και η κατάλληλη αγωγή και εξάσκηση για να αφομοιωθούν. Στη συνέχεια με τη φράση «Υπάρχει ακόμη μία απορία...» ο σοφιστής μας εισάγει στην ανασκευή της δεύτερης απορίας-ένστασης του Σωκράτη και δηλώνει ότι δεν θα χρησιμοποιήσει μύθο αλλά λόγο, δηλαδή επιχειρήματα.

Λαμβάνοντας υπόψιν σας τις απόψεις του Αριστοτέλη στο κείμενο αναφοράς και τα λόγια του Πρωταγόρα στο παράλληλο κείμενο, να εξηγήσετε ποια είναι η σχέση που συνδέει τον μύθο και τον λόγο.

Υπάρχει ακόμη μια απορία, αυτή που διατύπωσες σχετικά με τους αγαθούς άνδρες: για ποιον λόγο οί αγαθοί άνδρες, ενώ διδάσκουν στους γιους τους όλα τα άλλα πράγματα που εξαρτώνται από τους δασκάλους και τους κάνουν σοφούς, δεν είναι σε θέση να τους βελτιώσουν στην αρετή στην οποία είναι και οι ίδιοι εξάίρετοι. Για το θέμα αυτό, Σωκράτη, δεν θα σου πω μύθο, αλλά λόγο. Σκέψου λοιπόν, τι από τα δύο συμβαίνει.

Μονάδες 10

B3. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο θάνατος του Αριστοτέλη συνέβη στα 323 π.Χ.
2. Ο πατέρας του Αριστοτέλη λεγόταν Νικόμαχος και ήταν γιατρός στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας Αμύντα του Γ.
3. Ο Αριστοτέλης φτάνει στην Ακαδημία του Πλάτωνα συνοδευόμενος από τον πατέρα του Νικόμαχο.

4. Ο Εύδοξος από την Κνίδα ήταν μαθηματικός, αστρονόμος και γεωγράφος και είχε αναλάβει κατά την διάρκεια της απουσίας του Πλάτωνα, τη διεύθυνση της σχολής του.

5. Ο Αριστοτέλης έμεινε 15 χρόνια στην Ακαδημία.

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου: **ἤρξαντο, σελήνης, ἥλιον, φεύγειν, χρήσεως.**

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΣ ΝΙΚΟΚΛΕΑ 15-17

Συμβουλές για μια χρηστή διακυβέρνηση .Ο ενδεδειγμένος τρόπος άσκησης της εξουσίας

Μετά το *προοίμιον* (2.1–8) ο ρήτορας πέρασε στις συμβουλές του περί χρηστής διακυβέρνησης προς τον νεαρό διάδοχο του κυπριακού θρόνου, τον Νικοκλή. Αφού καθόρισε πώς οφείλει να προετοιμάσει την ψυχή και τη διάνοιά του όποιος πρόκειται να αναλάβει την εξουσία σε μια πόλη, συνεχίζει:

Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρὴ τοὺς μέλλοντάς τι τῶν δεόντων ποιήσῃν, πρὸς δὲ τούτοις φιλάνθρωπον εἶναι δεῖ καὶ φιλόπολιν· οὔτε γὰρ ἵππων οὔτε κυνῶν οὔτ' ἀνδρῶν οὔτ' ἄλλου πράγματος οὐδενὸς οἷόν τε καλῶς ἄρχειν, ἂν μὴ τις χαίρῃ τούτοις ὧν αὐτὸν δεῖ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. μελέτω σοι τοῦ πλήθους, καὶ περὶ παντὸς ποιοῦ κεχαρισμένως αὐτοῖς ἄρχειν, γινώσκων ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἵτινες ἂν ἄριστα τὸ πλῆθος θεραπεύωσιν. καλῶς δὲ δημαγωγῆσεις, ἐὰν μὴθ' ὑβρίζειν τὸν ὄχλον ἑᾶς μὴθ' ὑβριζόμενον περιορᾷς, ἀλλὰ σκοπῇς ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν, οἱ δ' ἄλλοι μηδὲν ἀδίκησονται· ταῦτα γὰρ στοιχεῖα πρῶτα καὶ μέγιστα χρηστῆς πολιτείας ἐστίν.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Μέλλω=σκοπεύω

οἷόν τε εστιν=εἶναι δυνατό να...

μελέτω σοι τοῦ πλήθους=φρόντιζε το λαό

περὶ παντός ποιοῦ=να θεωρεῖς το πιο σημαντικό

κεχαρισμένως=με τρόπο ωφέλιμο

ὕβριζω-ομαι=προσβάλλω-ομαι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα : *Ἄρχεσθαι μὲν οὖν ἐντεῦθεν χρή... τὸ πλῆθος θεραπεύωσιν.*

Μονάδες 20

Γ2. Με ποιες προϋποθέσεις περιγράφει τον καλό αρχηγό ο Ισοκράτης (*καλῶς δὲ δημαγωγῆσεις... μέγιστα χρηστῆς πολιτείας ἐστίν*).

Μονάδες 10

Γ3 α. Να γραφεί η γενική και δοτική ενικού και πληθυντικού των ακόλουθων ουσιαστικών: *τὴν ἐπιμέλειαν , τὸν ὄχλον , τὰς τιμὰς , στοιχεῖα , ἵππων.*

Μονάδες 5

Γ3 β. Να γράψετε όλες τις εγκλίσεις του ενεστώτα στο γ ενικό, το απαρέμφατο και τη μετοχή του στα ακόλουθα ρήματα: *θεραπεύωσιν, ἐστίν.*

Μονάδες 5

Γ4 α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους ακόλουθους όρους: *Ἄρχεσθαι, φιλόπολιν, πράγματος, κεχαρισμένως, ταῦτα.*

Μονάδες 5

Γ4 β. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι ακόλουθες δευτερεύουσες προτάσεις: (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος) *«ὅτι καὶ τῶν ὀλιγαρχιῶν καὶ τῶν ἄλλων πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν», «ὅπως οἱ βέλτιστοι μὲν τὰς τιμὰς ἔξουσιν».*

Μονάδες 5

Καλή επιτυχία!!!